

# Udsætning af snyltehvepsekokoner i hvidkløver



Henrik Bak Topbjerg  
Akademisk medarbejder  
AU-Flakkebjerg



Birte Boelt  
Seniorforsker  
AU-Flakkebjerg

Sidste år oprensede Nr. Alslev afdelingen knap 800 kg nyttedyr fra affald fra hvidkløver-partier i høst 2020. Det nyttedyr, afdelingen var efter, er en snyltehveps, som lægger æg i kløverhovedgnaverens larve. I 2021 har vi undersøgt, om vi kan få gavn af de nyttige insekter og få færre af de skadelige

Snyltehvepsen udvikler sig til en kokon, som sidder i det modne blomsterhoved og dermed indsamles ved høst. Snyltehvepsen overvintrer i kokonen. Kokonmaterialet blev opsækket i fem kilos portioner og fordelt til hvidkløveravlere. Avlerne lagde poserne ud i eller ved deres hvidkløvermarker. Nu var meningen at de snyltehvepse, der havde overlevet processen og vinteren, skulle klække og opsøge larver af kløverhovedgnaveren og lægge æg i dem. Parasiterede larver af kløverhovedgnaveren vil ikke færdiggøre deres udvikling til en voksen kløverhovedgnaver, men i stedet vil der komme en snyltehveps ud – et skadedyr mindre og et nyttedyr mere til næste år.

AU fik lov til at følge nogle af de marker, hvor der blev udlagt poser med snyltehvepse. Foruden disse havde AU selv udsætninger på tre marker. Som kontrol besøgte AU otte marker. Hen på sommeren blev det undersøgt, hvor mange snyltehvepse der var klækket. Fra det materiale AU udsatte kom omkring 0.45 snyltehveps pr. m<sup>2</sup>. Det materiale DLF udsatte gav 0.77 snyltehveps pr. m<sup>2</sup>. Opgørelsen blev lavet ved at undersøge prøver af de udsatte kokoner.

Det er ikke alle kokoner som giver en voksen snyltehveps. Fra tidligere forsøg 2016-2017 og 2020 har det vist sig, at det kun er tre pct. af kokonerne, der kommer en snyltehveps ud af. Men der kommer stadigvæk rigtig mange levende snyltehvepse fra 800 kg oprensede kokoner.

*Hvis en snyltehveps har held til at lægge et æg i en kløverhovedgnaverlarve i kløverblomsten, vil larven udvikle sig til en ny snyltehveps. Hermed bliver bestanden af nyttige insekter større året efter, og der udvikles færre skadelige insekter*

## Hvordan gik det så?

Ved høst blev der pr. mark indsamlet 400 næsten modne blomsterhoveder. De blev brugt til at opgøre, hvor mange kløverhovedgnaverlarver, der var blevet parasiteret. I markerne blev hovederne samlet over en strækning på 200 meter. Hovederne henstod nogle måneder på AU-Flakkebjerg, indtil alle larver af kløverhovedgnaveren enten havde udviklet sig til et voksen skadedyr, eller en snyltehvepskokon var fremkommet. Opgørelserne viste, at parasiteringsgraden i kontrolmarkerne svingede mellem 6 - 51 pct. med et gennemsnit på 28 pct. I AU's udsætningsmarker svingede parasiteringsgraden mellem 7 - 35 pct. med et gennemsnit på 20 pct. og i DLF's udsætninger svingede den mellem 20 - 60 pct. med et gennemsnit på 46 pct.

Det er tidligere vist, at udsætninger kan løfte parasiteringsgraden med omkring 10 pct. DLF's metode har så brudt denne rekord med et løft i parasitering på 18 pct. Hvad betyder det så at parasiteringsgraden er for eksempel 10 pct.? Det vil sige at der er 10 pct. færre kløverhovedgnavere til næste års frømark.

Med udsigten til den grønne omstilling og skærpselser på pesticidområdet (sprøjtemiddelstrategi 2022-2026) må vi arbejde på alternative løsninger. Udsætningerne kan ikke løse problemet med kløverhovedgnaveren alene, men de kan måske indgå som en del af en samlet ændret dyrkningspraksis, hvor afpudsning, vandmængde, afstand mellem marker samt afstand til sidste års mark vil spille en rolle. Vi fortsætter forsøgene med udsætning af snyltehvepskokoner i 2022, og DLF deltager også, så vi kan få samlet så meget information ind som muligt. 🌱

